

Aničina juha

Ne vem, ali jezite tudi vi tako svojo mamo pri vsakem krožniku juhe, kakor jo je jezila mala Anica. Vselej, kadar je stala na mizi topla juha, se je morala mama domisliti kake pravlјice. Prav za prav je mislila na to pravlјico že takrat, ko je juho kuhala. In tako se je včasih zgodilo, da jo je pozabila osoliti ali pa jo je osolila dvakrat. Temu se ne smemo čuditi, zakaj kdor misli na pravlјico, ne more misliti na juho. Mama si je izmislila že veliko pravlјic, ker ni smela Anici nobene povedati dvakrat. Ampak to pot, ko je kuhala grahovo juho, je bila že vsa obupana.

»Kaj bom danes pripovedovala Anici, ko mi noče nič na misel priti? Vse pravlјice sem ji že povedala, nove se ne domislim, pa če bi še tako napenjala možgane!«

Toda medtem ko je grah vrel, se je vendar nečesa domislila.

»Torej veš kaj?« je rekla mama Anici. »Danes ti povem zadnjo, čisto novo pravlјico. Nobene druge več ne vem in se nikoli ne bom več spomnila na kako drugo. Poslušaj, Anica, in jej! Ta pravlјica se bo imenovala »O juhi!«.

»O juhi, mama?« je vprašala razočarana Anica. »To ne bo posebno lepa pravlјica.«

»Ne vem še, kakšna bo. Torej poslušaj.«

Anica je odprla usta, pogoltnila žlico juhe, nato drugo, potem tretjo in tako dalje, medtem pa je mama pripovedovala:

»Nekoč je bila deklica, ki je mučila svojo mamo. Pravim, da jo je mučila zato, ker jo je venomer jezila. In najbolj jo je jezila pri jedi in še bolj pri juhi. In to vsako mamo muči, kakor veš. Vselej, kadar je prišla juha na mizo, se je deklica cmerila. Nekoč je rekla:

»Ta juha je prevroča. Peče me.«

In drugič spet:

»Ne maram je. Mrzla je, kar v jezik me zebe.«

Včasih ji je bila juha preslana, včasih jo je hotela prisoliti in je raztresala sol po mizi. To se ve, da je škodovala sama sebi tista deklica, ker je mama morala pogosto kupovati sol, zato pa ni mogla kupovati Anici sadja. Za vse je imela premalo denarja.

Skratka — deklica jo je tako jezila, da tega še juha ni mogla več gledati. Juho je jezilo, če je deklica samo z žlico brazdala po njej in so jo morali potem zlit v pomije, namesto da bi šla v želodček in trebušček ter redila deklico, da bi imela rdeča ličeca. Zato se je juha zarekla, da bo sama kaznovala deklico. Poslušaj, kako je to storila. Kakor hitro jo je mama nalila na krožnik, se je razdišala po vsem stanovanju.

»Pojdi jest, pojdi jest!« je klicala mama deklico. Toda deklica se je obotavljala in ni prišla. Juha naj le počaka. Ampak ta ni čakala. Brž ko je bila na krožniku, je začela hitro izhlapevati. Vsa se je izpremenila v paro in na krožniku so ostali samo rezanci.

»Kje je juha, mama?« je vprašala deklica.

»Najbrž jo je kdo pojedel, med tem ko nisi hotela priti,« je odgovorila mama. »Drugič pridi prej jest.«

Ker pa se deklica tudi vdrugič ni podvizala, je juha spet izhlapela. Samo lep vonj je ostal po njej.

»Mama, kaj je to?« se je hudovala deklica. »Kdo mi je pojedel juho? Zakaj me ne počaka?«

»Sama moraš nanjo paziti!« je odgovorila mama. »Podvizati se moraš in jesti, dokler je topla. Prihodnjič ti jo bom dala in pazi sama nanjo.«

Od tistega dneva je deklica pazila na svojo juho. Če je bila prevročja, jo je lepo zajela z žlico in pihala nanjo. Kajpak to je bilo juhi všeč in je rada ostala na krožniku. In v dokaz, da je zadovoljna, je dišala juha tako lepo, da so se deklici kar sline cedile.

Tako sta postali juha in deklica dobri prijateljici. Kadar je prišla juha na

krožnik, ni bilo mami treba več pripovedovati pravljico, zakaj neki — deklici je šlo vse v slast. Saj tudi mami ni bilo treba med kuho misliti na pravljico. Deklici je juha dišala, ličeca so ji kar rdela, in vse dobre juhe so bile vesele.

»Juha in jaz sva že prijateljici,« je rekla deklica.

No, verjemite mi ali ne, toda »Pravljica o juhi« je bila res zadnja pravljica, ki jo je mama pripovedovala Anici pri kosilu...

M i l o š V e s e l

Rdeči premog

Tako je imenoval raziskovalec vulkanov Ettore Cadini vse eksplozivne snovi v notranjščini ogenj bruhajočih gor. Učenjak, ki je pred kratkim umrl, je hotel speljati pline iz notranjosti Vezuva na zemeljsko površino; na ta način bi prenehali vsi uničujoči izbruhi te ognjene gore. Namesto tega bi kuhale gospodinje v Južni Italiji in Siciliji z »rdečim premogom«. Zakaj te pline je mogoče, kakor naš svetilni plin, speljati v dolgih ceveh kamor koli. Ker pa je v teh krajih na razpolago zelo malo kuriva (drva, premog), bi bili naši južni sosedi seveda zelo veseli, če bi dobili tako ceneno plinarno.

Na misel, da bi v ognjenike izvrtali velike luknje in rove, po katerih bi uhajali podzemeljski plini, ki povzročajo izbruhe, so prišli po nekem nenavadnem dogodku. Ob nekem velikem vulkanskem izbruhu, ko so žareče gmote lave grozile, da bodo vdrle na polja in vinograde, so poslali

bombna letala, ki so metala na hrib razstrelilne izstrelke. Res se jim je na ta način posrečilo, da so ustavili pogubno lavo.

Da bi prav natančno vedeli, kaj se godi, če taka gora bljuje ogenj in izmetava kamenje, so napravili na največjem vulkanu Malajskega otočja znanstveno opazovalnico. Na Merapiju so zgradili v višini 1300 metrov leseno zgradbo, v kateri izmerijo vsak potres in vsako premikanje hribin. Če prične Merapi svoje neprijetno grozljivo delovanje, potem se poskrijejo evropski učenjaki in opazovalci domačini v neki predor. Več ko 60 ur ne traja tam vulkansko delovanje in v tem zavarovanem prostoru lahko žive ljudje neodvisno od svoje okolice. Kisik v velikih steklenicah jim omogoča, da vdihavajo čist zrak. Jeklena vrata pa jih zrakotesno zapro. V teh vratih so odprtine s šipami, ki se ne stale tudi pri zelo visokih temperaturah. S pomočjo izvrstnih optičnih (svetlobnih) aparatov ni samo možno točno opazovanje, temveč tudi filmanje izbruha. Da lahko prenašajo veliko vročino, imajo opazovalci azbestne obleke in rokavice. Za zvezo z zunanjim svetom jim služi telefon, čigar kabel teče pod zemljo in je vsekakor v skalo.